

HET ERFRECHT VOOR DE LANGSTLEVENDE **(UITGAVE 2026)**

In deze brochure lichten wij u graag toe welke regels er in de wet staan over het erven door de langstlevende. Ook zullen wij uitleggen welke redenen er zijn om een testament op te maken.

De wettelijke verdeling

Als iemand overlijdt die getrouwd is (of een partnerschap bij de gemeente heeft laten registreren) en kinderen heeft, komen alle bezittingen toe aan de langstlevende echtgenoot (of partner). Dat noemen we de 'wettelijke verdeling' van de erfenis. De langstlevende moet natuurlijk ook de schulden betalen.

De kinderen krijgen een vordering in geld op de langstlevende. Ze hebben als het ware nog iets 'tegoed' van de langstlevende. Dit 'tegoed' kunnen de kinderen niet opeisen. Dat kan pas bij het overlijden van hun langstlevende ouder. Op deze manier blijft de langstlevende goed verzorgd achter. De kinderen moeten dus wachten op de uitkering van hun erfdeel tot hun langstlevende ouder is overleden.

Andere situaties

De wettelijke verdeling geldt alleen tussen echtgenoten (of geregistreerde partners) met kinderen. Dit betekent dat er andere regels gelden voor de volgende situaties:

a. *Getrouwd, zonder kinderen*: De wet regelt dat de langstlevende alles erft. Na het overlijden van de langstlevende, gaat het gehele vermogen naar de ouders, broers en zussen van de langstlevende. De familie van de eerstoverledene krijgt niets!

In een testament kunt u regelen dat het vermogen toch naar de beide families gaat. Uiteraard kan het vermogen ook geheel of gedeeltelijk aan andere personen of goede doelen worden vermaakt.

b. *Niet getrouwd, maar samenwonend met of zonder kinderen*: Deze situatie is in het erfrecht erg lastig. De samenwonende partner is niet automatisch erfgenaam. Zonder testament erven de kinderen of de familieleden van de overledene. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u graag naar onze brochure 'Samenwoners: regel uw zaken goed'.

Redenen voor het maken van een testament

Hoewel de wet goede regels geeft, blijft het maken van een testament in veel gevallen toch wenselijk. Denk bijvoorbeeld aan de volgende redenen:

1. *Belasting besparen*. Door het maken van het juiste testament kunt u erfbelasting besparen. Ook kunt u clausules opnemen om voor de kinderen overdrachtsbelasting te besparen, wanneer één van de kinderen belang heeft bij het overnemen van het huis.
2. *Erfdeel eerder opeisen*. Kinderen kunnen hun 'tegoed' pas opeisen als hun langstlevende ouder overleden is. U kunt de kinderen in het testament het recht geven hun erfdeel in bepaalde situaties eerder op te eisen (bijvoorbeeld bij hertrouwen of bij opname in een verzorgingshuis). Dat kan financieel voordelig zijn, omdat bijvoorbeeld bij opname in een verzorgingshuis u uw vermogen niet hoeft op te maken aan de zorgbijdrage.

3. *De koude kant uitsluiten.* Door een zogenaamde uitsluitingsclausule op te nemen, regelt u dat de erfenis alleen uw eigen kinderen toekomt. Bij een (onverhoopte) echtscheiding van uw kind, heeft de ex-partner geen aanspraak op uw erfenis. Dit kunt u niet alleen regelen voor uw kinderen, maar uiteraard ook voor andere erfgenamen (bijvoorbeeld voor uw broer of zus).
4. *Geen afstammelingen.* Wat gebeurt er met uw vermogen als u zonder kinderen of kleinkinderen komt te overlijden? U kunt in een testament uw vermogen bijvoorbeeld verdelen over uw beide families of regelen dat uw vermogen naar een goed doel gaat.
5. *Executeur.* In een testament kunt u een executeur benoemen. De executeur is de persoon die de erfenis afwikkelt. Zonder executeur moeten de erfgenamen samen uw erfenis gaan afwikkelen. Dit kan bij grote families onpraktisch zijn en zelfs leiden tot onenigheid.
6. *Voogdij.* Wie krijgt de voogdij over uw minderjarige kinderen wanneer u komt te overlijden? Zonder testament regelt de rechter dat voor u. U kunt dit zelf in de hand houden door in een testament aan te geven wie voogd moet worden.
7. *Bewind.* Wanneer uw erfgenamen 18 jaar zijn geworden, zijn zij vrij in de besteding van de erfenis. Dat brengt het risico mee dat het geld over de balk wordt gegooid. U kunt een bewindvoerder benoemen, die de erfgenamen helpt met hun financiën totdat zij een bepaalde leeftijd hebben bereikt (bijvoorbeeld 23 of 25 jaar). Als zij het geld uit de erfenis willen gebruiken, zullen zij tot de vastgestelde leeftijd eerst toestemming moeten vragen aan de bewindvoerder.

Tot slot

Het verschilt per situatie welk erfrecht voor u geldt. In een testament kunt u zelf regelen wie uw erfenis krijgt en bijzondere bepalingen opnemen.

Heeft u al een testament? Het kan geen kwaad om dit testament nog eens te laten controleren. Past het testament nog bij uw omstandigheden? U kunt voor een check een afspraak maken.

Hardenberg
Scholtensdijk 20
0523-261941

Dalfsen
Kerkplein 26
0529-431742

Zwolle
Harm Smeengekade 24
038-4215876

Aan de totstandkoming van deze brochure is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen wordt geen aansprakelijkheid aanvaard.